

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

عنوان پایان نامه تحقیقاتی:

تعیین میزان شیوع پدیده خشونت و علل آن در بین دانش آموزان
دبیرستانی شهرستان اردبیل

استاد راهنما:

دکتر سعید صادقیه اهری

استاد مشاور:

دکتر مهیار ندر محمدی

نگارنده:

سعید حاجی نسب

تابستان ۱۳۹۵

سپاس و قدر دانی

سپاس خداوندی را سزاست که انسان را به زیور علم و معرفت زینده ساخت و با « نون القلم و ما یسطرون» و با « اقرا باسم ربک» او را با واژه خواندن و نوشتن آشنا ساخت.

حال که این پایان نامه با حول قوه الهی و تلاش و راهنمایی های استادان محترم به اتمام رسید بر خودم واجب می دانم مراتب تشکر و سپاس خود را نسبت به اساتید محترم و بزرگوار که در طول دوران تحصیل توفیق فهم و درک محضرشان را داشتم و به عنوان یک الگو و اسوه و پیامبر گونه اسلام، دلسوزانه عمر گرانقدر خود را همواره در حفاظت و پاسداری از فرهنگ غنی اسلام، صرف نموده اند ابراز دارم و باتقدیر و تشکر از استاد ارجمند و فرهیخته، **جناب آقای دکتر سعید صادقیه اهری** که به عنوان استاد راهنما پایان نامه بنده را قبول زحمت نموده و در این راه دلسوزانه و مشفقانه بنده را یاری فرموده از هیچ گونه همفکری و همکاری دریغ نکردند و همچنین اساتید بزرگوار آقایان **دکتر مهیار ندر محمدی** که افتخار استاد مشاور و **دکتر پرویز مولوی**، **دکتر اسماعیل فرزانه**، **دکتر فریبا صادقی موحد** به عنوان هیئت داوران این پایان نامه را مورد لطف کریمانه خویش قرار داده صمیمانه تقدیر و تشکر می نمایم و همکاری همه اساتید در این زمینه موجب لطف و امتنان می باشد.

تقدیم :

به پاس تعبیر عظیم و انسانی آن‌ها از کلمه ایثار و از خودگذشتگان
به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان
است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهمان به شجاعت
می گراید

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند
این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم

فهرست مطالب

صفحات

عناوین

فصل اول - کلیات تحقیق

Error! Bookmark not defined.	۱-۱- مقدمه:
Error! Bookmark not defined.	۲-۱- بیان مسئله
Error! Bookmark not defined.	۳-۱- اهمیت و ضرورت انتخاب موضوع:
Error! Bookmark not defined.	۴-۱- اهداف و سوالات تحقیق
Error! Bookmark not defined.	۱-۴-۱- هدف کلی:
Error! Bookmark not defined.	۲-۴-۱- اهداف اختصاصی:
Error! Bookmark not defined.	۳-۴-۱- اهداف کاربردی:
Error! Bookmark not defined.	۵-۱- سوالات تحقیق:
Error! Bookmark not defined.	۶-۱- تعاریف مفهومی:
Error! Bookmark not defined.	۱-۶-۱- خشونت خیابانی:
Error! Bookmark not defined.	۲-۶-۱- خشونت کلامی:
Error! Bookmark not defined.	۳-۶-۱- خشونت رفتاری:
Error! Bookmark not defined.	۴-۶-۱- خشونت خانگی:
Error! Bookmark not defined.	۷-۱- تعریف عملیاتی:
Error! Bookmark not defined.	فصل دوم- مبانی نظری و پیشینه تحقیق
Error! Bookmark not defined.	۱-۲- مبانی نظری
Error! Bookmark not defined.	۱-۱-۲- تعریف خشونت:
Error! Bookmark not defined.	۲-۱-۲- علل خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱-۲-۱-۲- علل روانشناسی و جامعه‌شناسی خشونت
Error! Bookmark not defined.	۲-۱-۲- تکنیک‌هایی لازم برای کنترل پرخاشگری در محیط خانواده
Error! Bookmark not defined.	۳-۱-۲- خشونت خیابانی:
Error! Bookmark not defined.	۱-۳-۱-۲- پیش‌گیری از خشونت خیابانی
Error! Bookmark not defined.	۴-۱-۲- خشونت خانگی:
Error! Bookmark not defined.	۵-۱-۲- خشونت بزرگسالان نسبت به کودکان و نوجوانان
Error! Bookmark not defined.	۶-۱-۲- خشونت در مدارس

Error! Bookmark not defined.	۷-۱-۲-۷-۱-۲	مقابله با خشونت در مدرسه
Error! Bookmark not defined.	۸-۱-۲-۸-۱-۲	تحلیل خشونت از زاویه اثرپذیری و اثرگذاری
Error! Bookmark not defined.	۱-۸-۱-۲-۱-۸-۱-۲	تحلیل خشونت از نظر شکل بروز
Error! Bookmark not defined.	۲-۸-۱-۲-۲-۸-۱-۲	تحلیل خشونت از نظر سطح آگاهی
Error! Bookmark not defined.	۳-۸-۱-۲-۳-۸-۱-۲	تحلیل خشونت از نظر کیفیت آسیب‌پذیری
Error! Bookmark not defined.	۹-۱-۲-۹-۱-۲	جنسیت و خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱۰-۱-۲-۱۰-۱-۲	جوانان و خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱۱-۱-۲-۱۱-۱-۲	قانون و خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱۲-۱-۲-۱۲-۱-۲	جنگ و خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱۳-۱-۲-۱۳-۱-۲	سلامتی و پیشگیری در خشونت
Error! Bookmark not defined.	۱۴-۱-۲-۱۴-۱-۲	درمان خشونت
Error! Bookmark not defined.	۲-۲-۲-۲-۲-۲	نظریه‌های مرتبط با خشونت:
Error! Bookmark not defined.	۱-۲-۲-۱-۲-۲	نظریه یادگیری اجتماعی بندورا:
Error! Bookmark not defined.	۲-۲-۲-۲-۲-۲	نظریه کنترل اجتماعی:
Error! Bookmark not defined.	۱-۲-۲-۲-۲-۲	کارکرد نظام‌های کنترل اجتماعی رسمی و غیر رسمی
Error! Bookmark not defined.	۲-۲-۲-۲-۲-۲	تعریف کنترل اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	۱-۲-۲-۲-۲-۲	نظریه کنترل اجتماعی هیرشی
Error! Bookmark not defined.	۲-۲-۲-۲-۲-۲	نقش نظریه کنترل اجتماعی در سیاست‌گذاری اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	۳-۲-۲-۲-۲-۲	نظریه‌های اولیه‌ای کنترل از ریس تانای
Error! Bookmark not defined.	۳-۲-۲-۳-۲-۲	نظریه فشار:
Error! Bookmark not defined.	۳-۲-۳-۳-۲-۲	پیشینه تحقیق:
Error! Bookmark not defined.	۱-۳-۲-۱-۳-۲	تحقیقات انجام شده در داخل ایران :
Error! Bookmark not defined.	۲-۳-۲-۲-۳-۲	تحقیقات انجام شده در خارج کشور :
Error! Bookmark not defined.		فصل سوم: روش و ابزار پژوهش
Error! Bookmark not defined.		مقدمه
Error! Bookmark not defined.	۱-۳-۱-۳-۱	روش تحقیق :
Error! Bookmark not defined.	۲-۳-۲-۲-۳-۲	روش تجزیه و تحلیل:
Error! Bookmark not defined.	۳-۳-۳-۳-۳-۳	جامعه آماری:
Error! Bookmark not defined.	۴-۳-۴-۳-۴-۳	حجم نمونه:

Error! Bookmark not defined.	۳-۵- قلمرو موضوعی:
Error! Bookmark not defined.	۳-۶- قلمرو مکانی:
Error! Bookmark not defined.	۳-۷- قلمرو زمانی:
Error! Bookmark not defined.	۳-۸- ابزار اندازه گیری:
Error! Bookmark not defined.	۳-۹- روایی
Error! Bookmark not defined.	۳-۱۰- پایایی
Error! Bookmark not defined.	۳-۱۱- نمره گذاری:
Error! Bookmark not defined.	۳-۱۲- روش های آماری مورد استفاده در تجزیه و تحلیل:
Error! Bookmark not defined.	فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	۴-۱- آمار توصیفی متغیرها:
Error! Bookmark not defined.	۴-۱-۱- آمار توصیفی ویژگی های دموگرافیک دانش آموزان
Error! Bookmark not defined.	۴-۱-۲- آماره توصیفی متغیرها:
Error! Bookmark not defined.	۴-۲- آمار استنباطی:
Error! Bookmark not defined.	فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری
Error! Bookmark not defined.	مقدمه:
Error! Bookmark not defined.	یافته های فرضیه اول:
Error! Bookmark not defined.	یافته های فرضیه دوم:
Error! Bookmark not defined.	یافته های فرضیه سوم:
Error! Bookmark not defined.	یافته های فرضیه چهارم:
Error! Bookmark not defined.	یافته های فرضیه پنجم:
Error! Bookmark not defined.	نتیجه کلی:
Error! Bookmark not defined.	محدودیت های تحقیق:
Error! Bookmark not defined.	پیشنهادات:
Error! Bookmark not defined.	پیوست ها
Error! Bookmark not defined.	منابع:

فهرست مطالب

مطالب

عنوان

Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱- جنسیت دانش آموزان
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۲- سن دانش آموزان
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۳- مقطع تحصیلی
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۴- وزن دانش آموزان
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۵- قد دانش آموزان
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۶- خشونت والدین
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۷- جایگاه اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۸- وضعیت اقتصادی
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۹- اعتیاد والدین
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۰- تحصیلات والدین
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۱- محل سکونت
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۲- آماره توصیفی متغیر ها
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۳- رتبه های به دست آمده از آزمون فریدمن
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۴- آماره آزمون فریدمن
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۵- آزمون t مستقل متغیر خشونت والدین
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۶- آزمون t مستقل اعتیاد والدین
Error! Bookmark not defined.	جدول ۴-۱۷- آزمون t مستقل برای تحصیلات والدین
Error!	جدول ۴-۱۸- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خانگی دانش آموزان
	Bookmark not defined.
Error!	جدول ۴-۱۹- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کلامی دانش آموزان
	Bookmark not defined.
Error!	جدول ۴-۲۰- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت رفتاری دانش آموزان
	Bookmark not defined.
Error!	جدول ۴-۲۱- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خیابانی دانش آموزان
	Bookmark not defined.
Error! Bookmark	جدول ۴-۲۲- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کل دانش آموزان
	not defined.
Error!	جدول ۴-۲۳- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خانگی دانش آموزان
	Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۴- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کلامی دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۵- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت رفتاری دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۶- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خیابانی دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۷- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کل دانش آموزان. Error! **Bookmark**

not defined.

جدول ۴-۲۸- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خانگی دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۹- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کلامی دانش آموزان هر Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۳۰- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت رفتاری دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۳۱- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت خیابانی دانش آموزان Error!

Bookmark not defined.

جدول ۴-۳۲- تحلیل واریانس یک راهه برای مقایسه نمره خشونت کل دانش آموزان Error! **Bookmark**

not defined.

جدول ۴-۳۳- خشونت خانگی به تفکیک سن و جنس Error! **Bookmark not defined.**

جدول ۳-۳۴- خشونت خیابانی به تفکیک سن و جنس Error! **Bookmark not defined.**

جدول ۳-۳۵- خشونت کلامی به تفکیک سن و جنس Error! **Bookmark not defined.**

جدول ۳-۳۶- خشونت رفتاری به تفکیک سن و جنس Error! **Bookmark not defined.**

فهرست نمودار

صفحات

عناوین

Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۱- وضعیت جنسیت دانش آموزان</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۲- وضعیت سن دانش آموزان</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۳- مقطع تحصیلی نمونه ها</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۴- وضعیت وزن دانش آموزان</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۵- قد دانش آموزان</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۶- خشونت والدین</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۷- جایگاه اجتماعی خانواده</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۸- وضعیت اقتصادی</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۹- وضعیت اعتیاد والدین</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۱۰- وضعیت تحصیلات والدین</u>
Error! Bookmark not defined.....	<u>نمودار ۴-۱۱- وضعیت محل سکونت</u>

چکیده:

تحقیق حاضر با هدف بررسی تعیین میزان شیوع پدیده خشونت و علل آن در بین دانش آموزان دبیرستانی شهرستان اردبیل به انجام رسیده است این تحقیق از نوع تحقیقات میدانی بوده و از روش تحلیلی-توصیفی استفاده شده است جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان پایه های اول، دوم و سوم دبیرستان در شهرستان اردبیل به تعداد ۲۸۰۰۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای تعداد ۳۵۰ نمونه از دانش آموزان دختر و پسر در پایه های مورد نظر انتخاب شد و بین آنها پرسشنامه پخش گردید در این پژوهش از پرسشنامه خشونت دانش آموزان استفاده شده که شامل ابعاد خشونت خیابانی، خشونت کلامی، خشونت رفتاری، خشونت خانگی می باشد پرسشنامه ها پس از گردآوری با استفاده از نرم افزار SPSS17 مورد تحلیل قرار گرفت میزان آلفای کرونباخ برای گویه ها در حد ۰/۷۹ محاسبه شد و از آزمون T-test مستقل و Anova برای تحلیل استفاده شد. نتایج یافته های تحقیق نشان داد که به دلیل اینکه $P < 0/05$ و میانگین نمره در گروه های مختلف اقتصادی برای دانش آموزان تفاوت معنی داری نشان می دهد، لذا جایگاه اقتصادی خانواده به عنوان مهمترین علل شیوع خشونت در بین دانش آموزان دختر و پسر شهرستان اردبیل بودند همچنین به تفکیک سن و جنس مشخص شد که شیوع میزان خشونت در بین دانش آموزان متأثر از جنسیت می باشد و سن دانش آموزان نمی تواند در خشونت آنها نقش قابل توجهی داشته باشد در نگاه جزعی به مساله نتایج نشان داد که از بین علل خشونت (خشونت، اعتیاد و تحصیلات والدین، جایگاه-اجتماعی، اقتصادی و منطقه مسکونی) علل خشونت خیابانی در دانش آموزان منطقه مسکونی (بالاشهر و پایین شهر) و وضعیت اقتصادی خانواده است و از دلایل ایجاد خشونت خانگی در دانش آموزان، جایگاه اجتماعی خانواده آنها می باشد همچنین نتایج نشان داد، علل خشونت کلامی و رفتاری نیز وضعیت اقتصادی خانواده دانش آموزان است در حالت کلی یافته ها نشان می دهد اصلی ترین عامل شیوع خشونت در دانش آموزان وضعیت اقتصادی و به تفکیک جنسیت و سن نیز می توان گفت که خشونت در بین دانش آموزان متأثر از جنسیت بوده و در پسران شیوع بیشتری نسبت به دختران دارد. میزان شیوع هر یک از ابعاد خشونت نیز در این تحقیق آورده شده است.

واژه های کلیدی: علل و شیوع خشونت، خشونت خانگی، خشونت کلامی، خشونت رفتاری، خشونت خیابانی.